

Ročník II.

2015

Lomanský Nepravidelník

02 – 18.1.2015 - Vítr

Jelikož v uplynulém týdnu foukal velmi silný vítr, museli jsme o tomto víkendu v lese kolem tůní likvidovat stopy po něm, konkrétně velké množství ulámaných suchých větví. Olše jsou velmi staré a proschlé.

Zde je vidět, kolik toho na zemi leželo.

Něco možná od loňského podzimu.

Silné větve bylo nutné přerušit, a tak měl náš pomocník Matouš plno práce.

Nejdříve menší pilou, potom velkou, dědovou. „Dědo drž to, ať se mi to nesvívá“, požádal zkušeně. To potom šlo!

A že toho bylo !

Chvilíčku vysvitlo sluníčko a v olšovém lese bylo krásně. Dokonce švitořili ptáci. Viděli jsme ve větvích poskakovat sýkory a někde křičela sojka. Po chvíli se opět zatáhlo, to abychom si nemysleli, že už je jaro. Při úklidu lesa jsme objevili polorozpadlou lebku, nejspíš zajíce a kolem horní tůňky velké hluboké stopy sudokopytníka. Zřejmě utekla nějaká stračena z blízkého kravína. Pro Matouše zážitek.

Zajímavosti o olši :

Olše úspěšně zpevňují břehy vodních toků a chrání je před podemiláním vodou, přispívají k obohacování půdy živinami. Dokáží fixovat vzdušný dusík a v podobě nitrátového nebo amonného iontu ho předávají do půdy. Část sice spotřebuje olše, ale většina zůstává pro ostatní rostliny. Opadané listy olše se také velice dobře rozkládají, takže půda pod olšemi je bohatší a kypřejší, vše na ní roste doslova jako z vody. Naši předkové si toho samozřejmě všimli, a tak vzniklo pořekadlo : Kde stojí olše, tam jsou sena nůše.

Je výborná při použití ve větrolamech, na výsypkách a haldách, v protihlukových stěnách a díky velké odolnosti vůči solným posypům se také hodí do silničních a uličních stromořadí. Na vodou přesycených půdách podél potoků a na mokřadech plných bahna se jako první strom uchytí olše. Nové olšové snadno a rychle nahradí staré stromy. Je velice tolerantní vůči podnebí a půdě, dobře odolává znečištěnému prostředí měst a průmyslových oblastí. Je využívána i zahradnický jako okrasný strom v zahradách a parcích v celé řadě ozdobných kultivarů. Kdyby měli žlutozelení čížkové hlasovat, který strom je u nás nejlepším, asi by to vyhrála olše.

Díky tomu, že rychle roste, je to ideální dřevina (spolu s vrbou a topolem) k výrobě pilinových briket a drtí. Je ověřeno, že namíchání 10-20 % podílu těchto ekopaliv do obyčejného hnědého uhlí snižuje prachové emise až o 80 % a velmi výrazně klesne podíl oxidů síry.

Měkké dřevo olše s oranžovým nádechem se používá mnohdy místo mahagonu či palisandru, drobné užitkové předměty z něj jsou opravu výjimečně krásné. Vhodně namořené olšové dřevo vypadá úplně stejně jako mahagon. Toho využívají některé nábytkářské firmy, takže pokud kupujete luxusní mahagonový nábytek, může se stát, že je z olše. Mahagon je ale daleko tvrdší, proto víc vydrží. Pokud si ale chcete udělat reprezentativní kus nábytku (a nechcete vyházet zbytečné peníze za mahagonové dřevo), můžete této vlastnosti využít.

Olše byly často považovány za domov čarodějnic se zrzavými vlasy – stejnými jako olšové dřevo. Tato pověra vznikla patrně ze starých germánských pověstí – z jasanu byl totiž stvořen první muž a z olše první žena. Pískání na olšovou píšťalku přivolává vítr, který posílá pán větru Esus. Poražená olše vypadá, jako by její dřevo krvácelo, takovou barvou se zabarví řez.

Je to strom, který si nejlépe poradí s povodněmi. Nyní je však silně ohrožen. V roce 1993 se objevilo odumírání olší, které může během několika let způsobit úhyn celých porostů. Bažinaté olšové lesy jsou přitom již uvedeny na Červené listině ohrožených biotopů. Cenu olší připomíná i skutečnost, že Benátky jsou vystavěny nejenom na dubovém, ale z poloviny právě na olšovém dřevě.

Anketa Strom roku 2014

Soupeřilo dvanáct finálových stromů. Slavnostní vyhlášení výsledků celostátní ankety se konalo **21. října** v brněnské Otevřené zahradě. Vítězkou soutěže se s **24 834 hlasy** stala **Opatovická borovice** z Jihomoravského kraje.

J. Hepová-MiSFN